

Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 24.04.2019 р. № 22.1/12-Г-253)

ДОРОГІ ЮНІ ДОСЛІДНИКИ Й ДОСЛІДНИЦІ!

Раді вітати вас знову на сторінках нашого робочого зошита. Сподіваємося, що він уже став вашим справжнім другом і помічником. Адже тут ви можете записувати спостереження, перевіряти знання і навіть визначати свій настрій. У цьому вам допомагає смайлик 😊, уміщений біля кожного завдання.

Не забувайте заповнювати спеціальні сторінки — календарі, на яких ви запишете свої спостереження за погодою, природою і власним життям. Ви ж уже переконалися, що робити це цікаво і корисно?

І ще робочий зошит допоможе вам розуміти одне одного, разом із дорослими виконувати родинні проекти, бачити красу, ставити запитання і шукати на них відповіді.

Нагадаємо секрети умовних позначок:

— «Допомога дорослих»

— «Проведення спостережень і дослідів»

— «Занотовую результати спостережень і дослідів»

Вирушаємо! Діємо, досліджуємо, спостерігаємо, досягаємо! Фантазуємо, мріємо, любимо!

До уваги вчителів!

Робочий зошит є складовою частиною НМК до підручника «Я досліджую світ. Частина 1» для 2-го класу ЗЗСО авторів І. В. Грущинської, З. М. Хитрої (УОВЦ «Оріон», 2019). Номер сторінки, вказаний у дужках, відповідає сторінкам цього підручника.

На сайті УОВЦ «Оріон» (www.orioncenter.com.ua) у розділі «Методична підтримка» розміщено орієнтовне календарно-тематичне планування, а також інші корисні матеріали.

ISBN 978-617-7712-80-9

© І. В. Грущинська, З. М. Хитра, 2019
© УОВЦ «Оріон», 2022

ЛЮДИНА І ПРИРОДА ВЗИМКУ

МОЄ ВІДКРИТТЯ: РОСЛИНИ ВЗИМКУ

49. ЩО ДОПОМАГАЄ РОСЛИНАМ ПЕРЕЖИТИ ЗИМУ? (с. 71)

1. Які природні явища допомагають рослинам успішно перезимувати? Напиши відповідь «Так» або «Ні».

1	Опадання листя з дерев і кущів є пристосуванням до зими.	/
2	Під час снігопадів неопале листя на деревах і кущах ламає гілки.	/
3	Кора на деревах і кущах на зиму потовщується.	/
4	Товщина кори на стовбурах дерев однакова що взимку, що влітку.	/
5	Зелені частини в більшості трав'янистих рослин продовжують узимку рости.	/
6	Надземні частини в більшості трав'янистих рослин на зиму відмирають.	/

2. Які поживні речовини накопичують рослини на зиму? Обери й познач ✓.

А сіль Б цукри В кислоти

50–51. ЯК ДОГЛЯДАТИ ЗА КІМНАТНИМИ РОСЛИНАМИ ВЗИМКУ? (с. 71)

3. Які правила застосовують для догляду за кімнатними рослинами взимку, а які — влітку? Обери та проведи лінії.

ЛІТО		ЗИМА	
☐	поливають частіше	☐	поливають рідше
☐	пересаджують	☐	не пересаджують
☐	вносять добрива	☐	не вносять добрив
☐	не вносять добрив	☐	поливають відстояною водою

4. Упізнай і підпиши назви. Які з цих рослин НЕ кімнатні? Обери й обведи.

			
_____	_____	_____	_____

5. Яку овочеву рослину ти хочеш виростити на підвіконні? Обери й познач ✓.

			
☐	☐	☐	☐

МОЄ ВІДКРИТТЯ: ТВАРИНИ ВЗИМКУ

52. ЯКІ НЕБЕЗПЕКИ ЗАГРОЖУЮТЬ РИБАМ УЗИМКУ? (с. 73)

1. Обери й познач ✓ правильне твердження.
- А** Під товстим шаром криги риба не загрожує небезпека.
 - Б** Під товстий шар криги не проникає повітря для дихання риб, що викликає задуху.

53. У ЧОМУ ПОЛЯГАЮТЬ ОСОБЛИВОСТІ ЗИМОВОГО ЖИТТЯ ПТАХІВ? (с. 74)

2. Роздивись зображення різних видів синиць. Упізнай і обведи тих (або ту), яких тобі довелося бачити в природі.

	
Синиця велика	Синиця блакитна
	
Синиця довгохвоста	Синиця вусата

3. Роздивися зображення птахів і встанови, хто з них належить до осілих (О), а хто — до зимуючих (З). Запиши літери в кружечках.

Снігур

Сойка

Омелюх

Сорока

54. ЯК ЗВІРІ ПРИСТОСУВАЛИСЯ ДО ЖИТТЯ ВЗИМКУ? (с. 75)

4. Чи погоджуєшся ти з думкою, що ...

хутро звірів взимку стає густішим, теплішим і набуває світлішого забарвлення, щоб краще пристосуватися до зими?

ТАК

НІ

5. Про якого зайця кажуть: «Улітку — сірий, а взимку — білий»? Прочитай повідомлення пана Лісника й підпиши назви біля зображень.

Заєць-русак, або заєць сірий, і взимку має сіре хутро. Хоча воно стає дещо світлішим. Зайця-русака можна часто побачити на відкритих просторах у полі чи на лузі. Інший — заєць-біляк, або заєць білий — дуже рідкісний мешканець лісу. Недарма його занесли до Червоної книги України.

МОЄ ВІДКРИТТЯ:
ЗИМОВІ ТУРБОТИ Й РАДОЩІ ЛЮДЕЙ

55. ЧОМУ ЛЮДИ ПОВИННІ ПІКЛУВАТИСЯ ПРО РОСЛИНИ Й ТВАРИН УЗИМКУ? (с. 76)

1. Познач рослини, що залишаються взимку зеленими під сніговою «ковдрою». Рослину, ягоди якої достигають взимку, обведи.

Суниця

Барвінок

Копитняк

Журавлина

2. Зіграти хочеться мені з тобою, друже, в «Так» або «Ні».

Відповідай, коли мастак, єдиним словом «Ні» або «Так».

	ожеlediці птахи та звірі не можуть прокусити льодову кірку й особливо страждають від голоду.	_____
Під час	ожеlediці поверхня снігу крижаніє і травмує тварин під час ходіння.	_____
	сильних вітрів і тріскучих морозів у безсніжну зиму, тварини добре почувуються.	_____

3. Обери правильне твердження. Напиши стисло своє міркування.

А Сніг під фруктовими деревами не потрібно накопичувати...

Б Сніг під фруктовими деревами потрібно накопичувати...

для того, щоб

4. Які корми потрібно покласти в годівничку для птахів, а які — на годувальний майданчик для лісових звірів? З'єднай лініями.

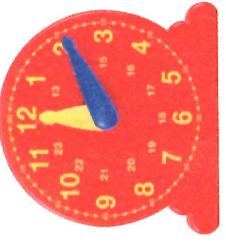
- сіно
- картопля
- буряки
- морква
- жолуді
- кам'яна сіль
- потовчене насіння соняшнику й гарбуза
- крихти білого хліба
- несолоне сало

56. ЯКІ РАДОЩІ Й НЕБЕЗПЕКИ ПІДГОТУВАЛА ЛЮДЯМ ЗИМА? (с. 77)

5. Які види спорту належать до зимових? Підкресли.

Футбол, хокей, теніс, фігурне катання, баскетбол, шахи, гольф.

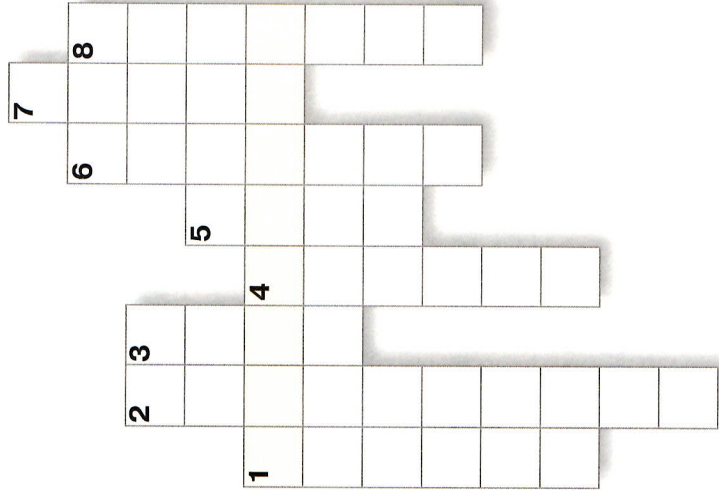
6. Заповни свій календарик зимового життя.

<p>Твій розпорядок дня взимку</p> 	<p>Ранок</p> <p>Я прокидаюсь о _____ години.</p> <p>День</p> <p>Я повертаюся зі школи о _____ години.</p> <p>Вечір</p> <p>Я лягаю спати о _____ години.</p>
<p>Твої обов'язки взимку</p>	<p>Удома</p> <p>У школі</p>
<p>Твоє дозвілля взимку</p>	<p>Прогулянки на природі, на майданчику...</p>
<p>Твої захоплення (хобі) взимку</p>	<p>Спорт: лижі, ковзани...</p>
<p>Рецепт улюбленої зимової страви для краси, сили й здоров'я</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

57. ЗАСТОСОВУЄМО ЗНАННЯ ЩОДНЯ (с. 78)

Розв'язи кросворд від лікарки Кульбабки. Обведи ключове слово.

1. Зимовий місяць, коли християни святкують Водохреще.
2. Зимове сонцестояння.
3. Паморозь або шар льоду, що утворюється на поверхні предметів.
4. Зменшена модель Землі.
5. Час, за який Земля здійснює один повний оберт навколо своєї осі.
6. Стан, коли ніщо не загрожує.
7. Те саме, що й лід.
8. Перший зимовий місяць.

ЛЮДИНА І СВІТ

**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
НАША РІДНА ПЛАНЕТА**

58. ЧИ МОЖНА ДІЙТИ ДО КРАЮ ЗЕМЛІ? (с. 81)

1. Якими словами можна замінити слова «горизонт» і «лінія горизонту»? Напиши.

Горизонт — _____

Лінія горизонту — _____

2. Зафарбуй у зелений колір квадратики біля зображень відкритої місцевості, а червоним — біля закритої.

3. Допиши в реченні пропущене слово.

Мореплавці й космонавти стверджують, що Земля має форму _____

59. СКІЛЬКИ НА ЗЕМЛІ СТОРІН СВІТУ? (с. 82)

4. Який математичний знак можна поставити між цими словосполученнями? Запиши.

сторони горизонту сторони світу

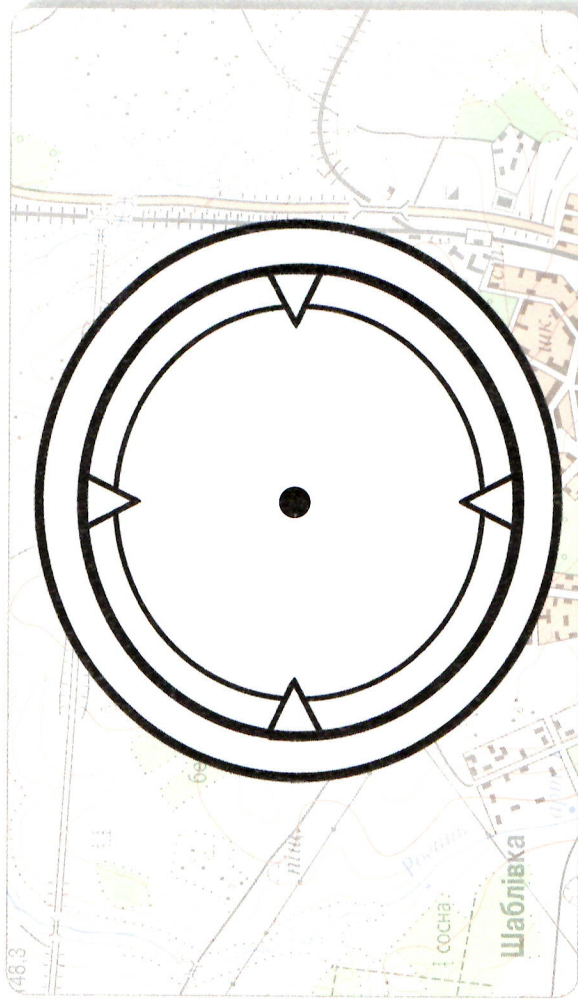
5. Запиши скорочено, на які сторони світу виходять вікна твоєї кімнати і класної кімнати.

Удома

У школі

60. ЯК ВИЗНАЧАТИ СТОРОНИ СВІТУ? (с. 83)

6. Намалюй стрілку компаса так, щоб вона показувала напрямок на північ. Зафарбуй її.

7. Як називається пристрій або програма, що допомагає визначити місце розташування об'єкта на карті? Познач ✓.

НАВІГАТОР ПІЛОТ ТАКСІ

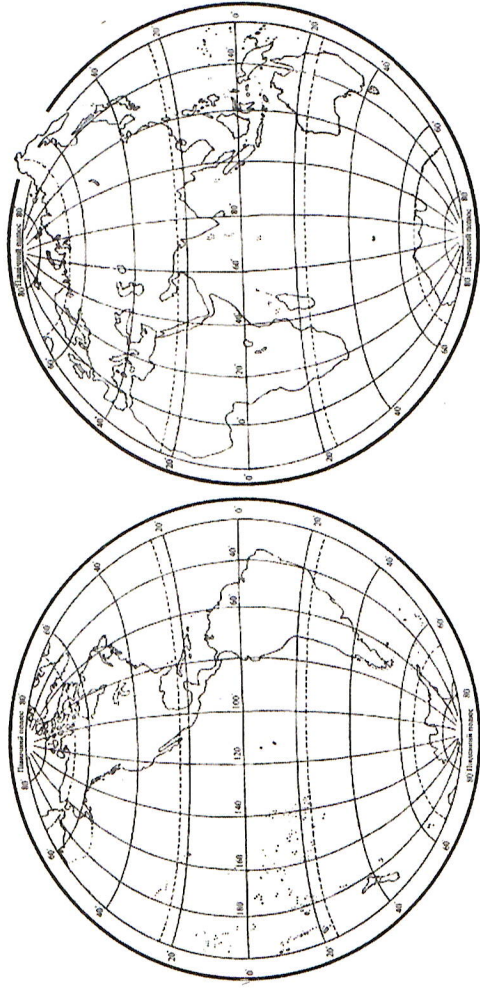
**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
КРАЇНИ СВІТУ**

61. ПРО ЩО «РОЗПОВІДАЄ» КАРТА СВІТУ? (с. 85)

1. Допиши потрібне слово у визначенні.

Уявна лінія, що ділить Землю на Північну і Південну півкулі, називається _____

2. Запиши, скільки півкуль і океанів на Землі. На карті червоним олівцем наведи екватор.

Півкуль — , океанів — .

3. Запиши математичні знаки «дорівнює» і «не дорівнює» між даними словами.

континент материк

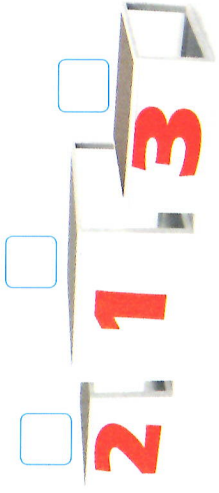
континент частина світу

Європа частина світу

Євразія Європа і Азія

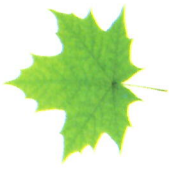
62. ЯКІ КРАЇНИ Є НА ЗЕМЛІ? (с. 86)

4. Яка країна має найбільшу територію? Запиши літери, що позначають назви країн.

А США Б Канада В Росія Г Китай

5. Яка рослина є символом Канади? Обери та обведи.

клен

каштан

конюшина

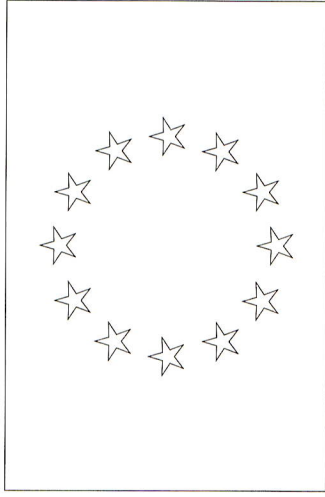
дуб

63. ЧОМУ КРАЇНИ ПРАГНУТЬ ОБ'ЄДНУВАТИСЯ? (с. 88)

6. Підкресли назви країн, що розташовані у Європі.

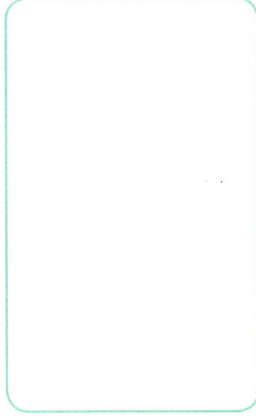
Франція, Бразилія, Україна, Єгипет, Польща, Індія.

7. Розфарбуй прапор Європейського Союзу.

РОДИННИЙ ПРОЄКТ:
ЯКУ КРАЇНУ СВІТУ Я ХОЧУ ВІДВІДАТИ?

(назва країни)

1. На якому материка розташована ця країна?
2. Як називається її столиця?
3. Які в неї державні символи: герб і прапор? Намалюй або наклеї зображення.

4. З якими країнами вона має кордони?

5. Чим цікава природа цієї країни?*

* Записуй скорочені відповіді — план своєї розповіді.

6. Які особливі традиції має народ цієї країни?

Handwriting practice lines for question 6.

7. Які пам'ятки культури цієї країни тобі відомі? Напиши або наклеї зображення.

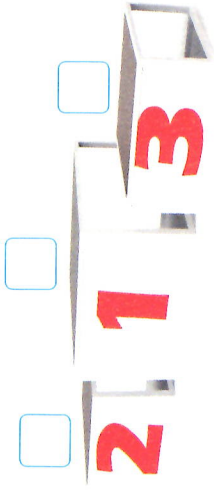
Handwriting practice lines for question 7.

Large empty box for drawing or pasting images related to question 7.

**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
КУЛЬТУРА НАРОДІВ СВІТУ**

64. ЯКІ НАРОДИ Є НА ЗЕМЛІ? (с. 89)

1. Які народи найчисленніші у світі? Запиши літери, що позначають їхні назви.

А китайці Б росіяни В індійці Г американці

2. Хто звідки родом? З'єднай лініями.

КИТАЙ

НІГЕРІЯ

ТУРЕЧЧИНА

УКРАЇНА

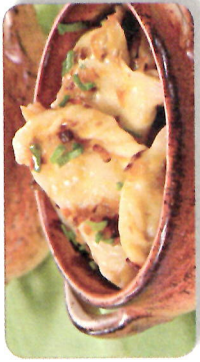
3. Де проголошено ці слова? Напиши.

Усі люди народилися вільними й рівними за своєю гідністю та правами. Вони наділені розумом і совістю та повинні ставитися одне до одного в дусі братерства.

_____ прав людини

65. ЧОМУ ЦІКАВО ВИВЧАТИ КУЛЬТУРУ РІЗНИХ НАРОДІВ? (с. 90)

4. З'єднай лініями назви країн і їхні національні страви.

УКРАЇНА

ІТАЛІЯ

КИТАЙ

ФРАНЦІЯ

НІМЕЧЧИНА

5. Які мови найпоширеніші у світі? Допиши.

Англійська, китайська, французька, арабська,

66. У ЯКИХ КРАЇНАХ ЖИВУТЬ ТВОЇ УЛЮБЛЕНІ ГЕРОЇ? (с. 91)

6. З яких країн потрапили до нас зображені казкові герої? «Розшифруй» назви країн.

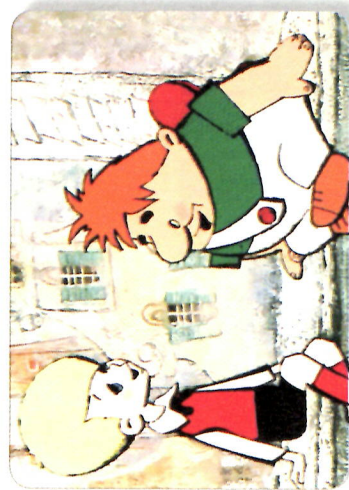
ІН □ □ □

НІМ □ □ □ □ □

Ф □ □ □ □ Я

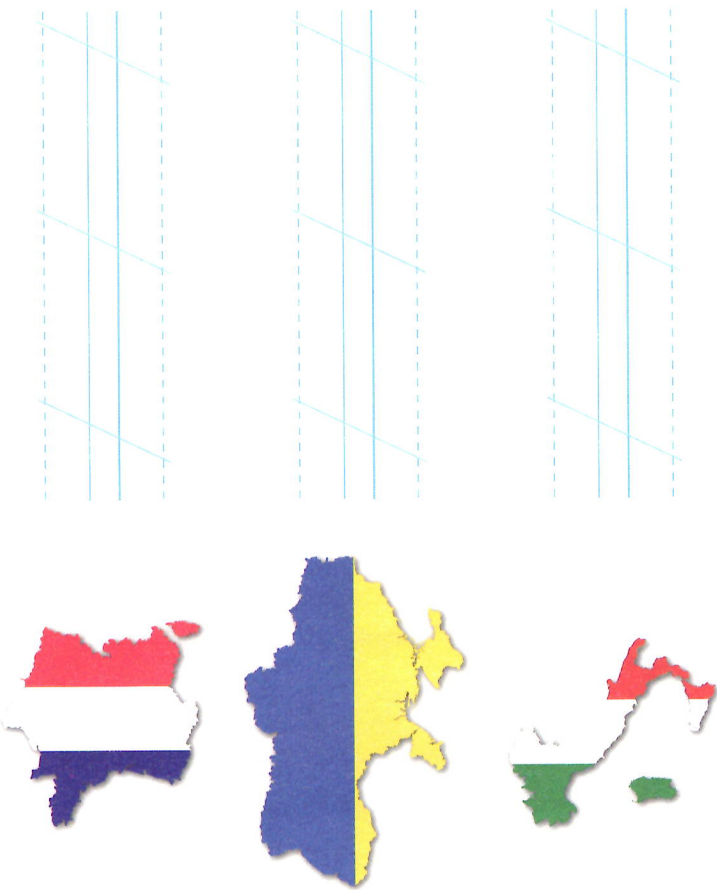
ШВ □ □ □ □

7. Які твої улюблені герої книжок? У яких країнах вони живуть? Напиши.

**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
ВИВЧАЄМО КУЛЬТУРУ УКРАЇНИ**

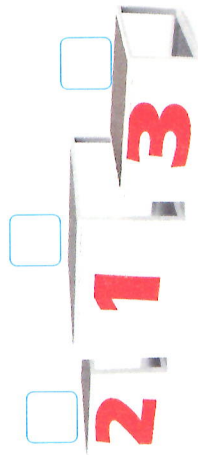
**67. ЯК ЗНАЙТИ УКРАЇНУ НА КАРТАХ
СВІТУ ТА ЄВРОПИ? (с. 93)**

1. Роздивися контури різних європейських країн. Упізнай і підпиши їхні назви.

Four sets of horizontal lines for writing the names of the countries.

2. У яких містах України проживає найбільше мешканців? Запиши літери, що позначають їхні назви.

- А** Дніпро **Б** Одеса **В** Харків **Г** Київ

3. На контурній карті України обведи її кордони, підпиши назву столиці, а також познач область, у якій ти живеш.

4. Напиши адресу умовного центру Європи.

Four sets of horizontal lines for writing an address.

**68. ЯКІ ТРАДИЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ
ТОБІ ВІДОМІ? (с. 94)**

5. Розглянь картину народної художниці України Катерини Білокур. Упізнай і напиши назви улюблених рослин нашого народу.

Four sets of horizontal lines for writing the names of plants.

Привіт, врожаю

69. ЯКІ НАРОДИ ПРОЖИВАЮТЬ В УКРАЇНІ? (с. 94)

6. Допиши речення. Проведи дослідження: представників скількох національностей ти знаєш? Підкресли на карті України й занотуй.

Усі народи, які проживають в Україні, становлять єдину дружну українську _____

Я - українець Я - росіянин Я - угорець Я - кримський татарин Я - молдованин Я - вірменин Я - азербайджанець Я - румун Я - українець Я - болгарин Я - євреї Я - молдованин Я - вірменин Я - кримський татарин Я - поляк Я - грек Я - гагауз

МИ – ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ

7. З'єднай лініями назви народів з їхніми національними прапорами.

ВІРМЕНИ

КРИМСЬКІ ТАТАРИ

ЄВРЕЇ

ПОЛЯКИ

8. Досліди. Яке твоє національне коріння? Напиши.

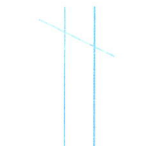
**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
ВИНАХОДИ ЛЮДСТВА**

70. ЯК ПРИРОДА ДОПОМАГАЄ ЛЮДЯМ СТВОРЮВАТИ ВИНАХОДИ? (с. 96)

1. Кого тобі нагадують зображені роботи? З'єднай лініями.

2. Хто (або що) послужив природним зразком для цих винаходів людей? З'єднай лініями. Підпиши.

71. ЩО ТИ ЗНАЄШ
ПРО УКРАЇНСЬКИХ ВИНАХІДНИКІВ? (с. 97)

3. Які риси характеру, на твою думку, притаманні справжнім винахідникам? Напиши.

4. Дізнайся з додаткових джерел і запиши прізвища відомих учених.

Конструктор перших космічних ракет —

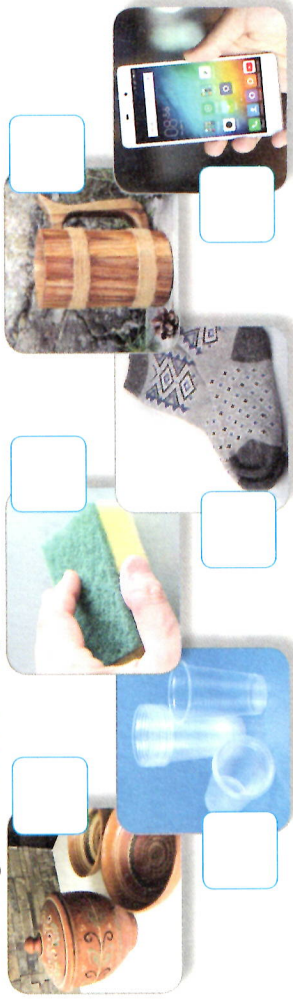
Сергій _____

Винахідник гелікоптера —

Ігор _____

72. ДЕ І ЯК ЛЮДИ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ШТУЧНІ МАТЕРІАЛИ? (с. 98)

5. Напиши букву **П** біля зображень виробів, виготовлених із природних матеріалів, та букву **Ш** — біля виробів, що виготовлені зі штучних матеріалів.

6. Які тварини забезпечують людину вовняними нитками? Познач ✓. Підпиши всі зображення.

МОЄ ВІДКРИТТЯ: СЛАВЕТНІ УКРАЇНЦІ

73. ЯКІ МИТЦІ ПРОСЛАВИЛИ НАШУ УКРАЇНУ? (с. 99)

1. Пригадай. Чим ці видатні митці прославили Україну? Впиши цифри.

Соломія Крушельницька

Григорій Сковорода

Іван Марчук

Ліна Костенко

1 — мислитель (філософ)

2 — співак/співачка

3 — поет/поетеса

4 — художник/художниця

2. Придумай і напиши свої назви до картин української художниці Марії Приймаченко.

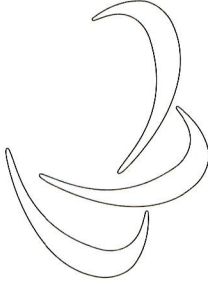
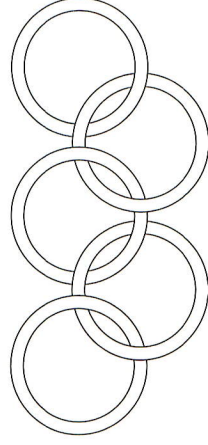
3. Які сучасні українські митці: художники/художниці, письменники/письменниці, співаки/співачки — тобі відомі? Напиши.

Handwriting practice lines with a dashed midline.

74. ХТО ТАКІ ОЛІМПІЙЦІ ТА ПАРАОЛІМПІЙЦІ? (с. 100)

4. Напиши гасло Олімпійських ігор.

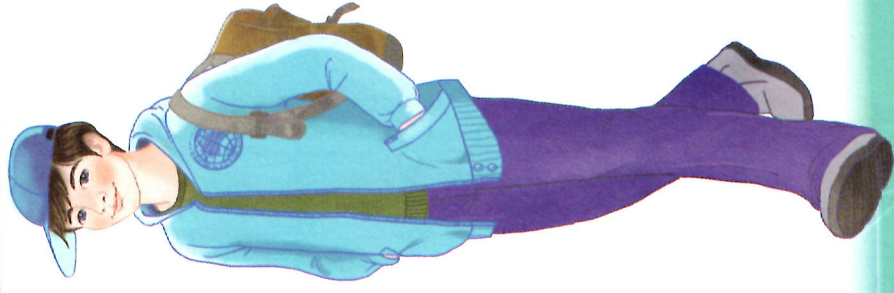
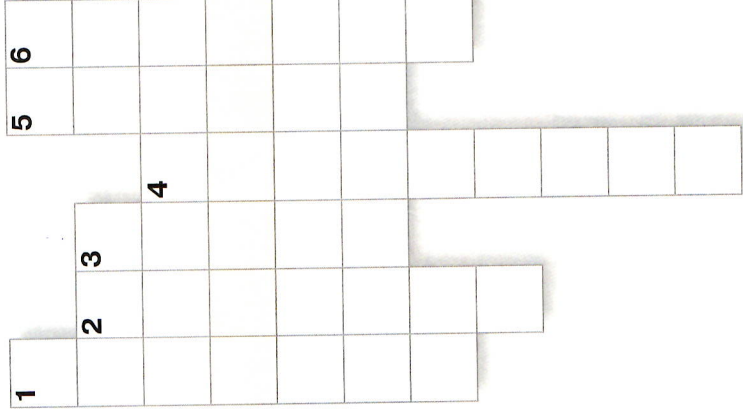
5. Розфарбуй емблеми Олімпійських та Паралімпійських ігор.

75. ЗАСТОСОВУЄМО ЗНАННЯ ЩОДНЯ (с. 101)

Розв'язи кросворд від пана Мандрівника. Обведи ключове слово.

1. Мальовнича місцевість, що відкривається перед очима.
2. Сторона світу, що протилежна півночі.
3. Уся земна поверхня, яку ти бачиш навколо себе.
4. Те ж саме, що й материк.
5. Прилад, що допомагає визначити сторони горизонту.
6. Уявна лінія на карті й глобусі, що розташована на однаковій відстані від Північного і Південного полюсів.

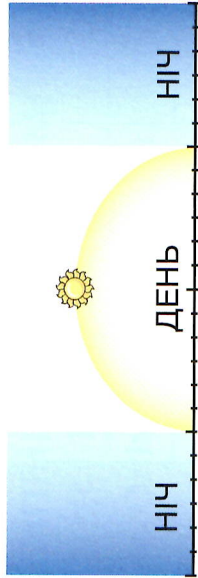
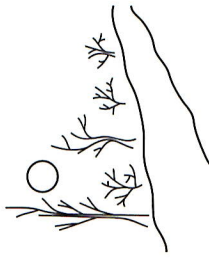
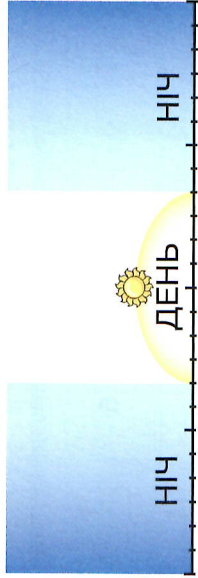
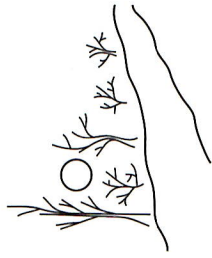

ЛЮДИНА І ПРИРОДА НАВЕСНІ

МОЄ ВІДКРИТТЯ: ПРИКМЕТИ ВЕСНИ

76. КОЛИ У ТВІЙ КРАЙ ПРИХОДИТЬ ВЕСНА? (с. 104)

1. Роздивися два малюнки. Зафарбуй їх і підпиши, які пори року на них зображені. Проведи лінії, щоб показати різне розташування Сонця.

2. Разом із дорослими спробуйте змайструвати шпаківню, закріпіть її на дереві. Спостерігай, які птахи до неї прилітають, а які поселилися в ній. Напиши.

3. Продовж заповнювати календар символів весняних місяців.

Місяці	березень	квітень	травень
Рослина			
Тварина			
Найважливіші події у твоєму житті, свята			
Найважливіші події в суспільному житті			

Наприклад, найважливіша подія мого життя в березні — день народження.

Заповнюй весняний календар!

Спостерігай за погодою і неживою природою.

Дати проведення спостережень	БЕРЕЗЕНЬ						

	КВІТЕНЬ							ТРАВЕНЬ									

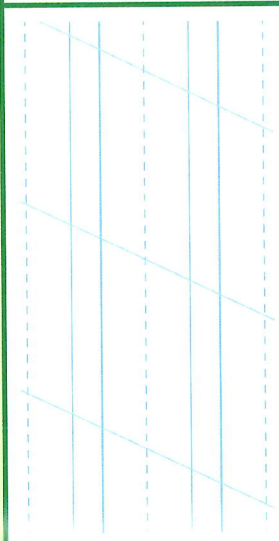
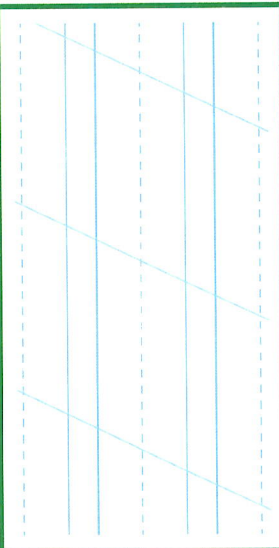
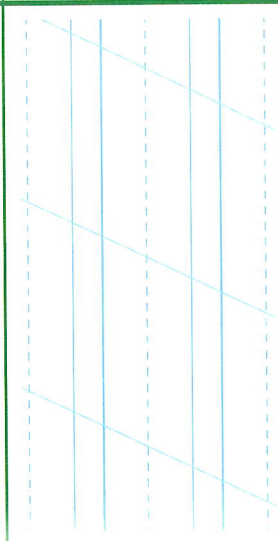
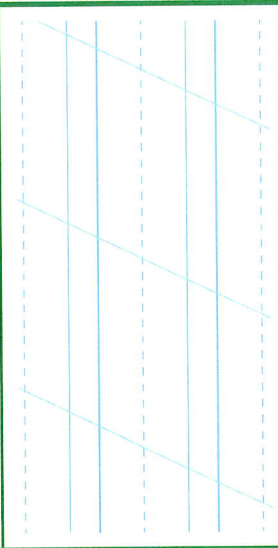
ПОГОДА Й НЕЖИВА ПРИРОДА

Температура повітря в градусах																	
Стан неба — хмарність	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Опади																	
Вітер																	
Довжина тіні від гномона в сантиметрах																	
Природні явища, які тобі запам'яталися																	

	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

ЖИВА ПРИРОДА

Стан рослин		
Стан тварин		

77. УРОК-ЕКСКУРСІЯ. ЯКІ ЗМІНИ ВІДБУЛИСЯ В ПРИРОДІ НАВЕСНІ? (с. 105)

4. Разом із дорослими довідайтеся, скільки тривають день і ніч у день проведення екскурсії. Запиши в таблицю.

Дата	Тривалість дня	Тривалість ночі

5. Запиши, коли настає:

- А** Календарна весна
- Б** Астрономічна весна
- В** Справжня весна у твоєму краї

6. Роздивися картину сучасної художниці Ірини Клиби «Київ. Русанівка». Знайди на ній три ознаки весни. Придумай і напиши свою назву.

Blank writing lines for the student's answer to question 6.

7. Не забувай вести спостереження за природою і заповнювати весняний календар спостережень, розміщений на с. 30–31.

78. ЧОМУ НАЗВИ ВЕСНЯНИХ МІСЯЦІВ ТАКІ ПРОМОВИСТІ? (с. 106)

8. Довідайся в дорослих і запиши, скільки днів тривають весняні місяці. Їхні назви напиши.

Назви весняних місяців	Кількість днів

9. З'єднай лініями зображення, назви місяців і періодів весни.

березень

весна води

квітень

зелена весна

травень

весна світла, сніготанення

**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
ПОГОДА І ЗДОРОВ'Я НАВЕСНІ**

**79–80. ЯКІ ПРИМХИ ПІДГОТУВАЛА ВЕСНА?
(с. 107)**

1. Прочитай вірш і підкресли, які природні явища й ознаки настання весни описала його авторка. Яку весняну погоду зображено на світлинах? Підпиши їх.

Все раніше ясне сонце на свій шлях виходить, все тепліше по віконцях промінчиком водить.

Щораз довше оріває замерзлу землю — всміхається, обіцяє пору веселеньку.

Всміхається приязненно, що вже минув лютий, що приходить березенько річечку розкути.

Розкувати річку з льоду, сніги розтопити, сонячнії бережечки квітами встелити.

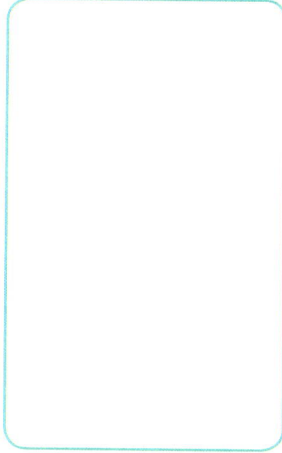

Насипати зілля-рясту в садочку, в леваді — приходь, приходь, березоньку, діти тобі раді.

Марійка Підгірянка

81. ЯК ЗВИЧКИ ВПЛИВАЮТЬ НА ТВОЄ ЗДОРОВ'Я? (с. 108)

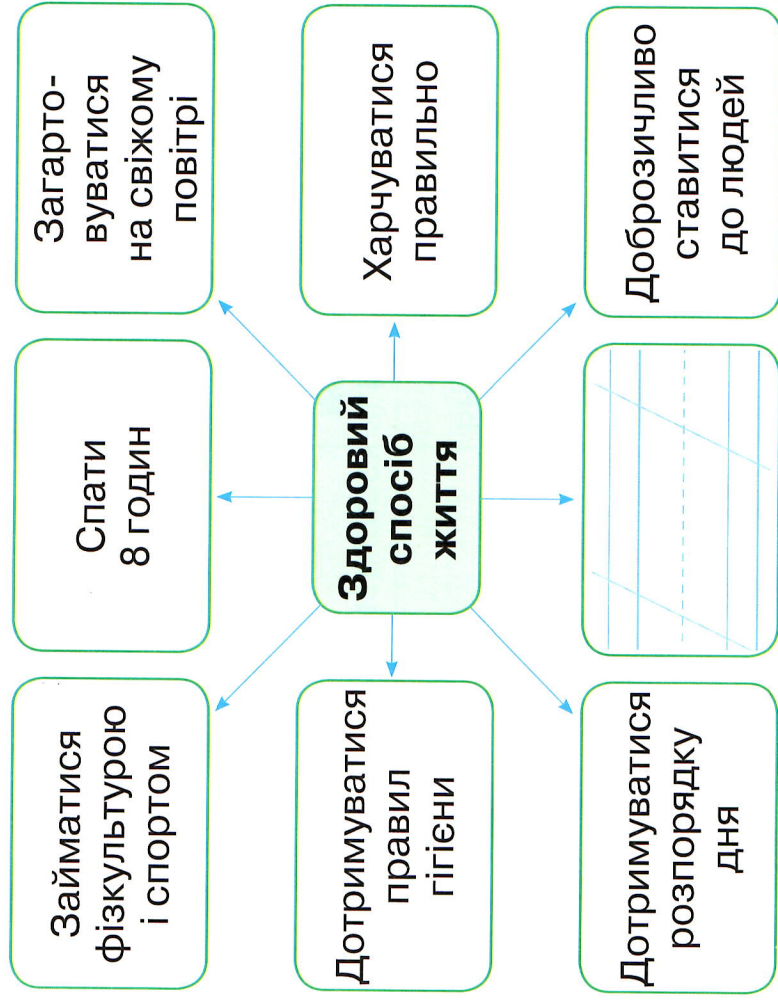
2. Чому потрібно одягатися за погодою? Знайди й підкресли рядок у вірші про погоду на початку весни. Намалюй вербові котики-«рукавички».

Навесні мала вербичка одягнула рукавички. Ще стоять холодні ночі — застудитися не хоче.

Георгій Хіміч

3. Проаналізуй схему. Допиши свою пропозицію: як дотримуватися здорового способу життя?

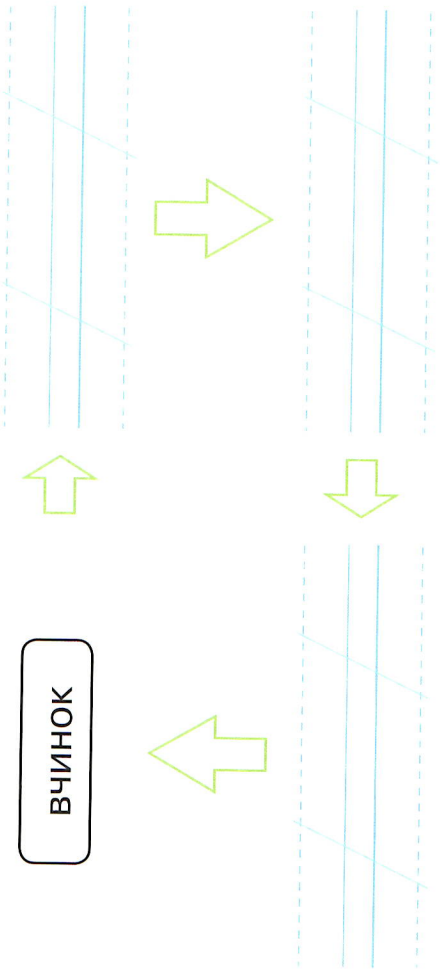
4. Заповни таблицю «Звички людини». Оціни, яких звичок маєш більше — корисних або шкідливих. Напиши.

№	Назва звички	Корисна (К) або шкідлива (Ш)?	Моя звичка
1	Чистити зуби вранці й увечері	К	✓
2	Лягати спати пізно	Ш	
3	Робити ранкову руханку		
4	Збирати наплічник ізвечора		
5	Гризти нігті		
6	Уживати овочі та фрукти		
7	Їсти солодощі у великій кількості		
8	Дотримуватися розпорядку дня		
9	Мити руки перед уживанням їжі		
10	Мити руки після відвідування туалету		
11	Упродовж тривалого часу грати в комп'ютерні ігри		

Мої звички: _____

5. Доповни схему, використовуючи слова: характер, бажання, звичка.

ВЧИНОК

6. Заповнюй календарик свого життя навесні. Порівняй його з попередніми. Чи змінюються твої звички залежно від пір року? Зроби висновки.

Твій розпорядок дня навесні	Ранок
	Я прокидаюсь о _____ годині.
	Я повертаюся зі школи о _____ годині.
	Я лягаю спати о _____ годині.

Удома

У школі

Прогулянки на природі,
на майданчику...

Спорт: велосипед, скейт, футбол...

Твої
обов'язки
навесні

Твоє
дозвілля
навесні

Твої
захоплення
(хобі)
навесні

Рецепти
улюблених
страв для
краси, сили
і здоров'я

**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
РОСЛИНИ НАВЕСНІ**

82. КОЛИ РОСЛИНИ ВЕСНУ ЗУСТРІЧАЮТЬ?
(с. 109)

1. Досліди кору одного з дерев: каштана, тополі, осики, берези (на свій вибір).
Допиши.

Я досліджую кору

її відбиток має
такий вигляд:

На дотик кора

Вона змінила колір

2. Досліди. Який вигляд мають сережки на березі, вербі й ліщині? Роздивись і намалюй (на свій вибір).

3. Досліди. Які фруктові дерева зацвітають першими: абрикоси, вишні та черешні чи яблуні та груші? Запиши цифрами послідовність їхнього цвітіння.

83. ЯКІ ТРАВ'ЯНИСТІ РОСЛИНИ
НАЗИВАЮТЬ ПЕРШОЦВІТАМИ? (с. 110)

4. Допиши пропущені слова.

Багаторічні _____ рослини,
що квітнуть до початку розпускання листків на
березі й черемсі ще напровесні, належать до _____

5. Яка з цих ранньоквітучих рослин першою
розцвітає навесні? Обери й познач ✓.

84. ЯКІ ТРАВ'ЯНИСТІ РОСЛИНИ
ПРОДОВЖУЮТЬ ВЕСНЯНЕ ЦВІТІННЯ? (с. 111)

6. Багаторічні трав'янисті рослини, що квіт-
ють після розпускання листків на березі
й черемсі в середині й кінці весни належать до _____

7. З'єднай назви рослин з їхніми зображен-
нями. Тих, що занесені до Червоної книги
України, обведи червоним.

Конвалія
травнева

Сон
великий

Горицвіт
весняний

Тюльпан
дикорослий

МОЄ ВІДКРИТТЯ:
ТВАРИНИ НАВЕСНІ85. ЯКІ КОМАХИ З'ЯВЛЯЮТЬСЯ
НАВЕСНІ ПЕРШИМИ? (с. 112)

1. Знайди правильне закінчення речень.
З'єднай лініями.

Метелик
кропив'янка має
таку назву, бо

має лимонно-
жовте забарвлення,
як у лимона.

Метелик
лимонниця так
називається, бо

відкладає яйця
на кропиву.

2. Упізнай комаху та напиши її назву. У якому
місяці вона з'являється? Познач ✓.

квітень травень

На подвір'ї зелен кущ.

Над кущем літає _____

3. Допиши речення.

Коли навесні з'являються зелені рослини, то
комахи починають масово розмножуватися. Внаслі-
док цього ...

4. Досліди. Про яку комаху йдеться у вірші «Садок вишневий коло хати...»? Запиши відповідний рядок.

Дізнайся та напиши ім'я і прізвище автора.

86. ЯК ЗМІНЮЄТЬСЯ ЖИТТЯ РИБ НАВЕСНІ?

5. Напиши пам'ятку-пояснення, чому навесні **НЕ МОЖНА** рибалити.

Використай допоміжні слова: нерест, відкладання ікри, майбутнє потомство, загроза.

6. Прочитай приказку й напиши, на який період весни припадає нерест щуки.

Щука-риба навесні хвостом лід розбила.

87. КОЛИ ПОВЕРТАЮТЬСЯ З ТЕПЛИХ КРАЇВ ПТАХИ? (с. 114)

7. Прочитай вірш і напиши пропущені слова. Скористайся довідкою.

_____ сизокрила,

Звідкіля ти прилетіла?

— Прилетіла я порану

із-за моря океану.

— Що ти діткам принесла?

— _____

Анатолій Камінчук

Довідка: ластівочко, ласки і тепла, сонця.

8. Чому навесні співають птахи? Вибери й обведи відповіді.
- А** Радіють поверненню в рідний край.
- Б** Співом окреслюють межі своєї гніздової території.
- В** Самці приваблюють співом своїх подруг.

9. Хто з цих птахів належить до перелітних? Познач ✓.

**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
ВЕСНЯНІ ТУРБОТИ Й РАДОЩІ**

88–89. ЯКІ ТУРБОТИ ПРИНОСИТЬ ВЕСНА ЗВІРАМ? (с. 115)

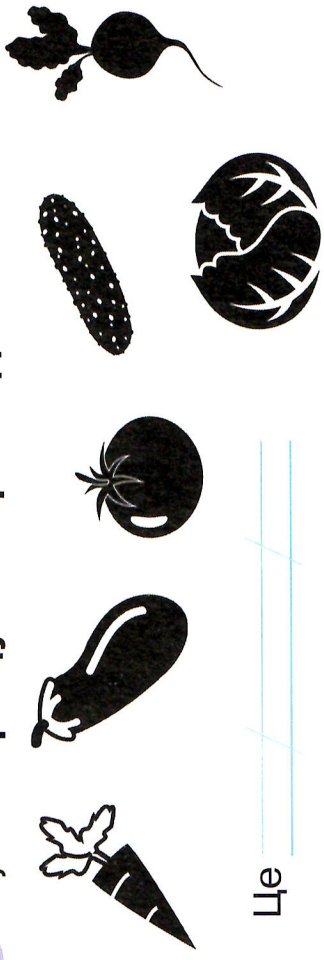
1. Хто чим любить ласувати? З'єднай лініями.

Куниця	їжак	Бабак
Трава, зелені колоски	Миші	Комахи

2. «Пройдіть» лабіринтом, щоб допомогти звірам-батькам відшукати своїх малят, які з'явилися в них навесні.

3. Упізнай і напиши назви об'єктів за їхніми тінями. Як їх назвати одним словом? Обведи ті, які вирощують із розсади.

90. ЯКІ ВЕСНА СВЯТА НАМ НА СВОЇХ ЗЕЛЕНИХ КРИЛАХ ПРИНЕСЛА? (с. 116)

4. Коли цього року українці святкують Великдень? Напиши.

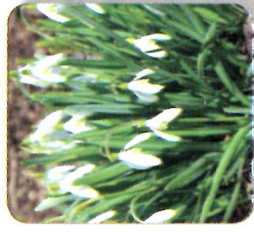
5. Придумай і напиши привітання до Дня матері або Дня батька (за бажанням).

**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
ОХОРОНА ПРИРОДИ НАВЕСНІ**

**91. ЯКІ РОСЛИНИ ПОТРЕБУЮТЬ ОХОРОНИ
З БОКУ ЛЮДИНИ? (с. 118)**

1. Чому, на твою думку, ці рослини занесені до Червоної книги України? Напиши.

Handwriting practice lines with a dashed midline.

2.

Обери і познач, які з цих рослин дикорослі (Д), а які — культурні (К). Ті з них, що занесені до Червоної книги України, обведи червоним олівцем.

3. Поміркуй над твердженнями. Зафарбуй кружечки з правильними твердженнями в зелений колір, а з неправильними — у червоний.

- Весняні рослини — окраса природи.
- Люди повинні зривати дикорослі квіти для букетів.
- Якщо зірвати квітки, то в рослини не утвориться насіння, а значить, вона не матиме потомства. Відтак невдовзі зникне.
- Якщо зривати весняні рослини, то наступного року вони будуть краще рости.

92. ЧОМУ ТВАРИНАМ ЗАГРОЖУЄ НЕБЕЗПЕКА ЗНИКНЕННЯ? (с. 119)

4. Обведи світлими тих звірів, які занесені до Червоної книги України.

5.

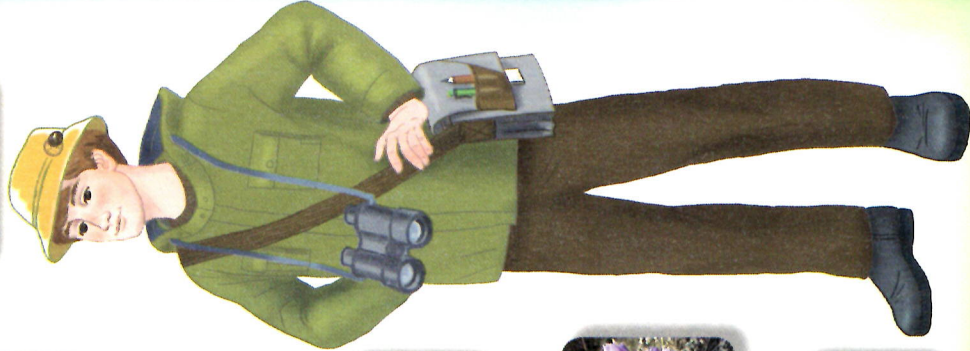
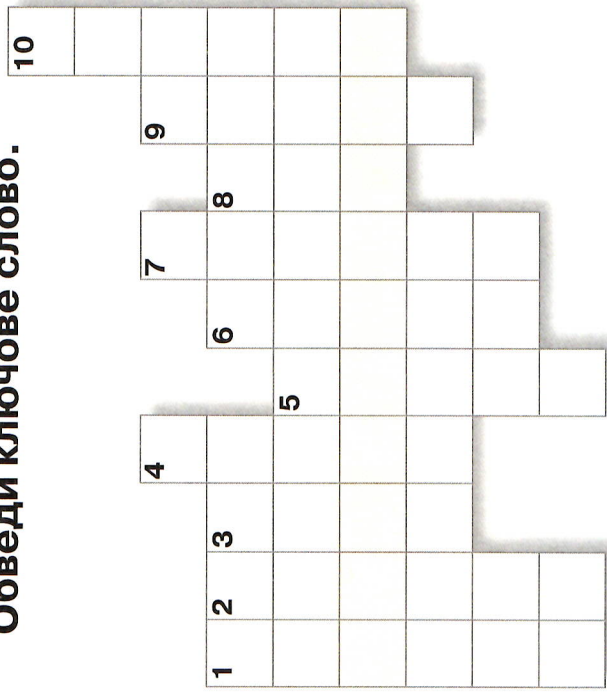
Обери й підкресли, які з тварин у кожній парі є більш поширеними. Чому вони не охороняються законом? Поясни.

- Карась срібний Карась золотий
- Лелека чорний Лелека білий
- Рись Кіт свійський

93. ЗАСТОСОВУЄМО ЗНАННЯ ЩОДНЯ (с. 121)

Розгадай кросворд від пана Лісника.
Упізнай рослини і тварин та впиши їхні назви
в кросворд.

Обведи ключове слово.

РОДИННИЙ ПРОЄКТ: ЯКА ПОРА РОКУ
МОЯ НАЙУЛЮБЛЕНІША?

1. Моя улюблена пора року —
2. За що мені подобається ця пора?
3. Яка погода для мене найкраща в цю пору? Чому?
4. Чим мене зачаровує природа?
5. Які заняття бувають у цю пору?

Роздивися репродукції картин сучасного українського художника Олега Бойка із зображенням різних пір року. Познач ✓ ту, яка подобається тобі найбільше.

ЛЮДИНА І ПРИРОДА ВЛІТКУ

МОЄ ВІДКРИТТЯ: ПРИКМЕТИ ЛІТА

94. ЗА ЯКИМИ ПРИКМЕТАМИ ДІЗНАЮТЬСЯ ПРО ПРИХІД ЛІТА? (с. 124)

1. **Вибери й обведи правильне твердження.**
- А** Коли середня температура за добу перевищить +25 градусів, тоді почнеться справжнє літо.
- Б** Коли середня температура за добу перевищить +15 градусів, тоді почнеться справжнє літо.

2. «Посортуй» види опадів на літні й зимові, і ті, що бувають у всі пори року. Проведи стрілочки.

Літо

Види опадів

Дощ

град

злива

сніг

ожеледь — шар щільного льоду

снігова крупа

роса

туман

Зима

Весна

Осінь

95-96. УРОК-ЕКСПУРСІЯ. ЯКІ ЗМІНИ ВІДБУВАЮТЬСЯ В ПРИРОДІ ВЛІТКУ? (с. 126)

3. Разом із дорослими довідайтеся, скільки тривають день і ніч у день екскурсії. Запиши в таблицю.

Дата	Тривалість дня	Тривалість ночі

4. Напиши, коли у твій край завітало літо.

На мою думку, справжнє літо в 20 році розпочалося в (місяць) тому, що

Початок календарного літа завжди припадає на

Астрономічне літо розпочнеться

5. Які корисні справи ти плануєш на літо? Напиши.

6. Не забувай і влітку спостерігати за погодою і природою. Після канікул ти зможеш порівняти свої записи з друзями.

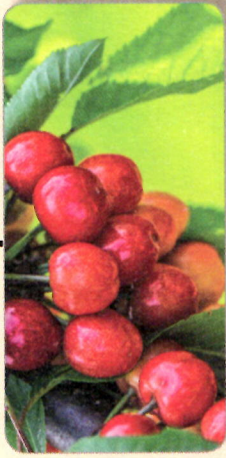

Заповнюй літній календар!

Спостерігай за погодою і неживою природою.

Дати проведення спостережень	ЧЕРВЕНЬ							ЛИПЕНЬ							СЕРПЕНЬ						
Температура повітря в градусах																					
Стан неба – хмарність	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Опади																					
Вітер																					
Довжина тіні від гномона в сантиметрах																					
Природні явища, які тобі запам'яталися																					

ПОГОДА НЕЖИВА ПРИРОДА

ЖИВПРИРОДА

Стан рослин 			
Стан тварин 			

7. Обери для літніх місяців найголовніші символи.

Місяці	червень	липень	серпень
Рослина			
Тварина			
Найважливіші події у твоєму житті			
Найважливіші події у суспільному житті			

Наприклад: найважливіша серпнева подія у суспільному житті — День Незалежності України

**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
РОСЛИНИ ВЛІТКУ**

97. ЯКІ ЦІКАВІ «СЕКРЕТИ» ПРИХОВУЮТЬ РОСЛИНИ? (с. 127)

1. Доповни речення. Устав біля цифр відповідні назви рослин.

1

2

3

3 Коли відцвітають 1 _____, 2 _____, 3 _____, красуня весна дасть знак, що настає пора зустрічати літо.

2. Намалюй схеми будови дерева й куща. Порівняй їхню будову.

Дерево	Кущ
--------	-----

Напиши, що в них спільне.

Чим вони різняться?

98. ЯКІ КУЩІ РОСТУТЬ У ТВОЄМУ КРАЇ? (с. 128)

3. Які кущі дали назву кольорам? Запиши назви кольорів.

4. Обери та з'єднай лініями культурні сорти кущів з їхніми дикими предками. Підпиши назви культурних рослин.

99. ЯКІ ТРАВ'ЯНИСТІ РОСЛИНИ НАЗИВАЮТЬ «СИНОПТИКАМИ», А ЯКІ — «ГОДИННИКАМИ»? (с. 128)

5. Проведи власні спостереження і досліди. Занотуй, які рослини можуть:

А прогнозувати погоду —

Б бути живими «годинниками» —

6. Досліди. До якої із цих груп рослин належить кульбаба?

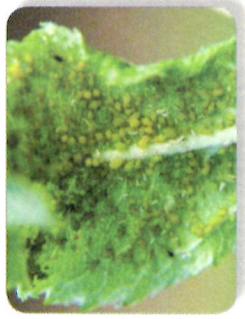
7. Які лікарські рослини потрібно мати в домашній аптечці? Познач ✓.

**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
ТВАРИНИ ВЛІТКУ**

100. ЯКИХ ТВАРИН УЛІТКУ НАЙБІЛЬШЕ? (с. 131)

1. Упізнай комах-шкідників, з'єднай лініями їхні зображення з назвами.

Попелиця

Гусінь метелика білана
капустяного

Листоїд

**101. ЧОМУ ПТАХИ ВЛІТКУ
ПЕРЕСТАЮТЬ СПІВАТИ? (с. 132)**

2. Обери й обведи правильні відповіді.

А Улітку птахам влаштовують годівнички, як і взимку.

ТАК НІ

Б На початку літа птахи перестають співати, бо вони заклопотані вигодовуванням пташенят.

ТАК НІ

3. Напиши пояснення. Як ти розумієш вислів:

«Де багато пташок, там немає комашок?»

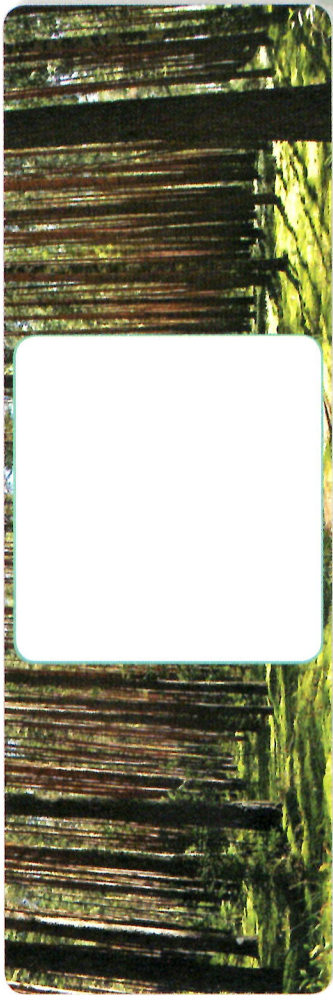
Handwriting lines for the answer to question 3.

**102. ЯКІ НАЙВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ
ВІДБУВАЮТЬСЯ В ЖИТТІ ЗВІРІВ УЛІТКУ?**

4. Склади й запиши правила поведінки в природі: «Як не нашкодити звірам улітку».

Handwriting lines for the answer to question 4.

5. Придумай і намалюй природоохоронний знак про поведінку людини в лісі.

**МОЄ ВІДКРИТТЯ:
ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ВЛІТКУ**

103. ЯК АКТИВНО ВІДПОЧИВАТИ? (с. 139)

1. На яких світлинах зображено, що діти відпочивають активно? Познач ✓.

104. ЯКІ ІСНЮЮТЬ ПРАВИЛА БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ВЛІТКУ? (с. 135)

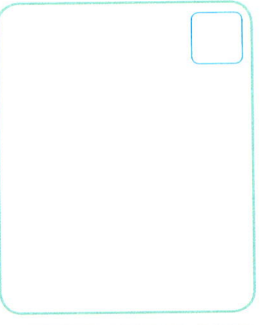
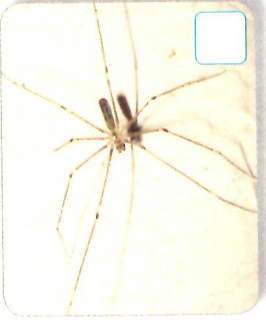
2. Як надати першу допомогу в разі порізів і подряпин? Пронумеруй дії у правильній послідовності.

- Обробити краї рани розчином йоду або зеленкою.
- Промити рану перекисом водню.
- Заклеїти рану лейкопластиром.

3. Підкресли назви травм, що потребують негайного звернення до лікаря.

Вивих, укус оси, подряпина, укус невідомої собаки, удар голови, перелом кістки.

4. Які тварини можуть бути небезпечними для здоров'я людини? Познач ✓. Домалюй і підпиши.

5. За яким номером можна викликати в разі потреби швидку медичну допомогу? Обведи.

101

102

103

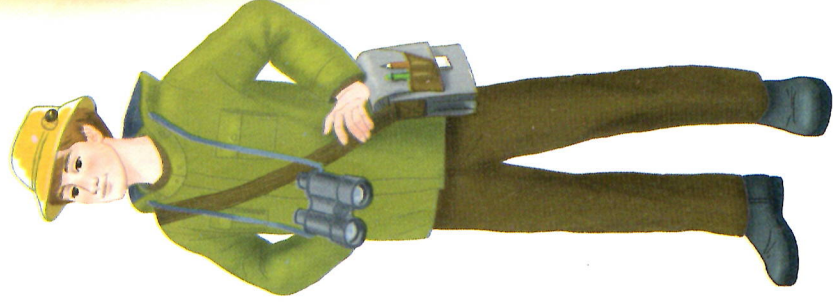
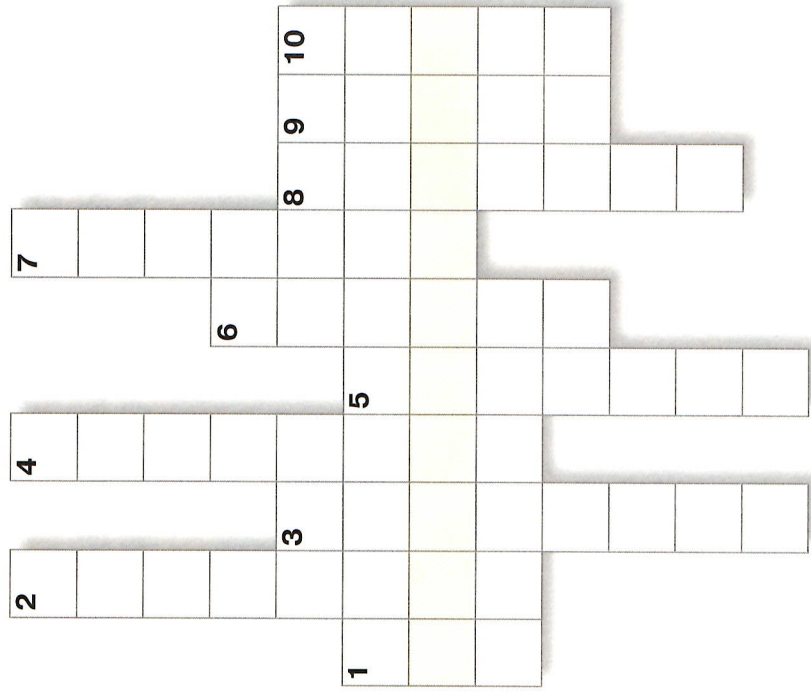
104

6. Напиши пораду другу/подрузі, якщо він/вона порізали палець.

105. ЗАСТОСОВУЄМО ЗНАННЯ ЩОДНЯ (с. 137)

Розв'яжи кросворд від пана Лісника.
Обведи ключове слово.

1. Комаха з жалом. 2. Група рослин, що складаються переважно з кущів, які ростуть під кронами дерев у лісі. 3. Передбачає погоду. 4. Рослиноїдна комаха. 5. Місяць року, в якому найдовший день і найкоротша ніч. 6. Пошкодження тіла внаслідок удару, поранення, опіку тощо. 7. Хижа комаха. 8. Місяць, яким завершується літо. 9. Організовані за певними правилами фізичні змагання. 10. Птах — санітар лісу.

ЛЮДИНА І ПРИРОДА ВЗИМКУ

Тиждень 17. Рослини взимку 3
 Тиждень 18. Тварини взимку 5
 Тиждень 19. Зимові турботи й радощі людей 7
 Застосовуємо знання щодня 10

ЛЮДИНА І СВІТ

Тиждень 20. Наша рідна планета 11
 Тиждень 21. Країни світу 13
 Тиждень 22. Культура народів світу 17
 Тиждень 23. Вивчаємо культуру України 20
 Тиждень 24. Винаходи людства 23
 Тиждень 25. Славетні українці 25
 Застосовуємо знання щодня 27
 Родинний проєкт: Яку країну світу я хочу відвідати? 15

ЛЮДИНА І ПРИРОДА НАВЕСНІ

Тиждень 26. Прикмети весни 28
 Урок-екскурсія. Які зміни відбулися в природі навесні? 32
 Тиждень 27. Погода і здоров'я навесні 34
 Тиждень 28. Рослини навесні 39
 Тиждень 29. Тварини навесні 41
 Тиждень 30. Весняні турботи й радощі 44
 Тиждень 31. Охорона природи навесні 46
 Застосовуємо знання щодня 48
 Календар спостережень: ВЕСНА 30
 Родинний проєкт: Яка пора року моя найулюбленіша? ... 49

ЛЮДИНА І ПРИРОДА ВЛІТКУ

Тиждень 32. Прикмети літа 50
 Урок-екскурсія. Які зміни відбуваються в природі влітку? 51
 Тиждень 33. Рослини влітку 55
 Тиждень 34. Тварини влітку 58
 Тиждень 35. Зміцнення здоров'я влітку 60
 Застосовуємо знання щодня 62
 Календар спостережень: ЛІТО 52

